خراسان روزنامه صبح ایران
سه‌شنبه ۱۴ فروردین ۱۳۹۷ . ۱۶ رجب ۱۴۳۹ . شماره ۱۹۷۸۶

کالای ما با قیمت زیادتری عرضه شود. می توان این طور نتیجه گرفت که به لحاظ کیفیت و قیمت با مشکل مواجه هستیم و در بسیاری از کالاهای ایرانی اگر تغییرات اساسی در این دو مورد صورت نگیرد، خواه ناخواه مصرف کالای ایرانی با مشکل مواجه خواهد شد. حالا اگر قرار باشد شعار سال را به واقعیت تبدیل کنیم باید جذابیت کالای ایرانی را بالا ببریم و اگر این مسئله رخ دهد، خود به خود شعار سال تحقق پیدا می کند.

جذابیت کالای ایرانی را بالا ببریم

رئیس اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی ایران در گفت و گو با خراسان تاکید کرد

ضرورت تفاهم سه ضلعی برای حمایت از کالای ایرانی

شافعی: تولیدکنندگان از فرصتی که مردم در اختیارشان قرار می دهند برای نوسازی و ارتقای کیفیت استفاده کنند

رستم زاده-رفیع طلب
info@khorasannews.com

مقام معظم رهبری در پیام نوروزی سال ۹۷ با بیان این که معمولا در شعارهای سال ها مخاطب را مسئولان قرار می دادم؛ امسال مخاطب، همه آحاد ملّت و از جمله مسئولان خواهند بود بر اهمیت سخت کوشی در سال جدید تاکید کردند و فرمودند: بسیاری از مشکلات اقتصادی، مشکلات معیشتی مردم -هم مسئله اشتغال، هم مسئله سرمایه گذاری و بقیّه چیزها- حل خواهد شد. آسیب های اجتماعی به میزان زیادی کاهش پیدا خواهد کرد؛ یعنی محور، تولید ملّی است. بنابراین اگر تولید ملی شتاب بگیرد، بسیاری از مشکلات حل خواهد شد. من این را محور قرار دادم برای شعار امسال؛ شعار امسال «حمایت از کالای ایرانی» است؛ سال «حمایت از کالای ایرانی». اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی ایران به عنوان بزرگ ترین تشکل بخش خصوصی کشور که از نمایندگان بخش های فعال اقتصادی تشکیل شده است و نبض تولید و صادرات و واردات را در دست دارد می تواند در تحقق شعار سال نقش به سزایی ایفا کند چنان که شافعی رئیس این تشکل بزرگ خصوصی در گفت و گو با خراسان تصریح می کند از سویی همه مردم به هر نحو ممکن حتی برای مقطعی کوتاه هم که شده است باید با خرید کالای ایرانی از تولید داخلی حمایت کنند البته در این زمینه یک تفاهم ملی و ۳ ضلعی میان دولت، بخش خصوصی و مردم نیاز داریم. آن چه در زیر می خوانید حاصل گفت و گوی ما با غلامحسین شافعی رئیس اتاق ایران است.

برای ورود به بحث لطفا مختصری از وضعیت اقتصادی کشور و رابطه مردم با تولید داخلی بگویید.

وقتی می خواهیم از حال و وضعیت تولید و از سویی رابطه نامطلوب مردم با مصرف کالاهای تولید داخل صحبت کنیم باید یک واقعیت را در جامعه و از منظر اجتماعی مورد بررسی قرار دهیم که چگونه و چرا کالای خارجی بیشتر از کالای ایرانی مصرف می شود. در این ارتباط یک قضیه اجتماعی در کشور اتفاق افتاده است که خیلی کم به آن توجه شده و آن این است که طبقه متوسط جامعه طی سال های متمادی بسیار ضعیف شده و قدرت خرید مردم پایین آمده است. در واقع بخشی از همین طبقه متوسط جامعه به دلیل فضای ناسالم اقتصادی که در سال های پیش به وجود آمده به طبقه بالاتر صعود کرده و بخش بزرگی از این طبقه به دلیل شرایط اقتصادی به طبقه پایین نزول پیدا کرده اند. آن چه درباره مصرف کالا در طبقه اول جامعه از گذشته با آن روبه رو بوده ایم و اکنون نیز ادامه دارد، این است که طبقات اول یا دهک های بالای جامعه همیشه و همواره کالای ایرانی مصرف نمی کرده اند و اکنون نیز این روند ادامه دارد. از طرفی هم طبقه متوسط تجزیه شده و تعداد زیادی از آن ها به طبقه پایین رفته اند که قدرت خریدشان کاهش پیدا کرده و اصلا قدرت خرید کالای ایرانی با قیمت بالا را ندارند، بنابراین به دنبال کالاهای ارزان و لو بی کیفیت هستند.

از سویی هم یک دیدگاه اجتماعی و هم یک معضل اقتصادی با عنوان کاهش قدرت خرید مانع از توجه به تولیدات داخلی است چرا تولید داخلی ما گران است؟

مشکل اصلی ما در تولید کالاهای ایرانی شکاف فناوری بین فرایند ما در تولید در مقایسه با فرایند تولید جهانی است که بخشی از آن به دلیل تحریم ها به وجود آمده است چه این که در بسیاری از تولیدات به فناوری روز مجهز نیستیم. بنابراین کالای ما از لحاظ کیفیت با کالای جهانی توان رقابت ندارد. علاوه بر این از ماشین آلات فرسوده استفاده می کنیم و کارایی این ماشین ها پایین و مصرف انرژی اش بالاست. همین باعث می شود کالای ما با قیمت زیادتری عرضه شود. می توان این طور نتیجه گرفت که به لحاظ کیفیت و قیمت با مشکل مواجه هستیم و در بسیاری از کالاهای ایرانی اگر تغییرات اساسی در این دو مورد صورت نگیرد، خواه ناخواه مصرف کالای ایرانی با مشکل مواجه خواهد شد. حالا اگر قرار باشد شعار سال را به واقعیت تبدیل کنیم باید جذابیت کالای ایرانی را بالا ببریم و اگر این مسئله رخ دهد، خود به خود شعار سال تحقق پیدا می کند.

جذابیت چطور بالا می رود و قتی کیفیت پایین و قیمت بالاست؟

جذابیت این است که کالای ایرانی رقابت پذیر باشد. اما اگر این اتفاق نیفتد مصرف کالای ایرانی را به سختی می توانیم اشاعه دهیم. وقوع این اتفاق همراه با ایجاد حساسیت برای مصرف تولیدات ملی، ارجحیت دادن مصرف داخلی بر کالای خارجی را ایجاد خواهد کرد.

اگر بخواهیم کاربردی تر صحبت کنیم و وارد مقوله چه باید کرد ها شویم برنامه ای که می توانید پیشنهاد بدهید و طبیعتا آن را در اتاق ایران دنبال کنید چیست؟

در این باره بزرگ ترین کمکی که برای تحقق شعار سال می توانیم انجام دهیم این است که برای ورود فناوری، بازسازی و نوسازی صنعت ایران تسهیلات کاملا ویژه ای را فراهم کنیم و برای ورود مواد اولیه و تولیدات ایرانی تسهیلات ویژه ای را در نظر بگیریم. این قضیه به سرعت می تواند فناوری روز را به کمک تولید بیاورد و قیمت تمام شده کالای ما را کاهش دهد و آن را رقابت پذیر کند البته مسئله دیگری که در تولیدات و صنعت ما می تواند اثر پذیری قابل توجهی داشته باشد مساعد کردن فضای کسب و کار برای سرمایه گذاری در کشور است چرا که تا وقتی فضای کسب و کار مساعد نباشد نه سرمایه گذاری داخلی و نه خارجی توسعه پیدا نمی کند و رقابت پذیری واقعی اتفاق نمی افتد. بهبود فضای کسب و کار در بخش تولید یکی از مولفه های بسیار مهم برای تولید کالای بهتر و قیمت بهتر در آینده خواهد بود.

در همین بحث بهبود فضای کسب و کار برخی فعالان اقتصادی از ناپایدار بودن و بی ثباتی وضعیت اقتصادی یا به طور جزئی تر بازار گلایه دارند.

بله در همین بحث بهبود فضای کسب و کار و جذب سرمایه گذاری چه خارجی و چه داخلی که باعث توسعه بخش تولید می شود مهم ترین موضوع پیش بینی پذیر بودن آینده است. سرمایه گذاران باید بتوانند حداقلی از آینده را پیش بینی کنند. پیش بینی پذیر بودن بخش تولید در کشور حائز اهمیت است و سرمایه ها را از بخش غیر مولد به بخش مولد سوق دهد. زمانی که نتوانیم حداقلی از آینده اقتصاد را پیش بینی کنیم، امنیت برای سرمایه گذاری متزلزل می شود و مانند گذشته منابع به سمت کارهای زودبازده و غیر مولد و دلالی پیش می رود. تولید جان نمی گیرد و کالای ایرانی رقابت پذیر نمی شود. حداقل باید پیش بینی عوامل قیمتی تمام شده کالا را داشته باشیم. برای مثال بدانیم سال آینده مالیات بر تولید و قیمت ارز و عوارض بر تولید بر چه اساس خواهد بود. اگر نتوانیم این موارد را پیش بینی کنیم، امنیت برای سرمایه گذاری دچار خدشه می شود، تولید توسعه پیدا نمی کند و مشکلات گذشته کماکان ادامه خواهد داشت.

نوسانات نرخ ارز هم از جمله همین گلایه هاست یا سود سپرده ها و تسهیلات بانکی

در این باره حدود دو ماه پیش اعلام موضع رسمی کرده ایم. ما اقدامات بانک مرکزی را مناسب ارزیابی نمی کنیم. یکی از کارهایی که درباره نرخ ارز باید انجام شود و اقدامی قانونی بود که در برنامه چهارم توسعه مصوب شد این بود که تفاوت نرخ تورم داخلی و خارجی را در قیمت ارز در نظر بگیریم. بارها خواستار این شدیم که این کار انجام شود. اگر این قضیه را سر کوب کنیم در اقتصاد تنش ایجاد می شود باید بر اساس واقعیت های اقتصادی و با توجه به قانون نرخ ارز اقدام شود. درباره سپرده های بانرخ ۲۰ درصد هم دیدید که نقدینگی از سطح جامعه کم نشد. همان موقع به بانک مرکزی اعلام کردیم تفاوت ۵ درصد را باید پرداخت کند تا بار شر بر دوش دیگران نباشد نباید ضرر این موضوع را بخش خصوصی و فعالان اقتصادی متقبل شوند. درباره سپرده های ارزی نیز در گذشته اتفاقاتی افتاد که باعث اعتماد نکردن مردم شد. حدود سه سال پیش رسما به بانک مرکزی نامه ای نوشتیم. برآورد ما این بود که حدودا بین ۱۸ تا ۲۰ میلیارد دلار ارز در خانه ها موجود است و این موضوع مطرح شد که به شرط اعتماد و اطمینان، این ارز را از مردم جمع آوری کنیم تا سپرده بانکی شود و ۵ درصد به آن ها سود ارزی دهیم آن وقت همین ارز را در چرخه اقتصاد به تولیدکنندگان برای واردکردن ماشین آلات و مواد اولیه بسپاریم و به ازای آن ۷ درصد از آن ها سود دریافت کنیم. بر این اساس ۲۰ میلیارد دلار پول خفته وارد بازار اقتصاد کشور می شود اما این کار صورت نگرفت. باید مسائل اقتصادی را با واقعیت های اقتصادی حل کنیم. درباره نرخ ارز همان قانونی که مجلس تصویب کرده است، کاش اعمال شود و کاش اکنون اعمال شود. دولت و برنامه ریزان اگر اطمینان دهند که با اجرای شعار سال اقتصاد ما در یک نقطه مطلوب به برنامه ریزی جامع می رسد، و لو همه مردم در یک مدتی حتی اگر ضرر می بینند باید این کار را کنیم تا به نقطه مطلوب برسیم و در این زمینه نیاز مند حرکت جمعی در کشور هستیم و تولیدکنندگان ما از این قضیه حسن استفاده را می برند.

از مشکلات بخش خصوصی گفتید. مردم در این میان چه حقوقی دارند؟

تولیدکنندگان و برنامه ریزان باید مشتری مداری را در اولویت قرار دهند. مشتری نیازمند خدمات شایسته تولید است و تولیدکنندگان باید مانند تمام دنیا مشتری مداری را به عنوان اصل اولیه در کار خود قرار دهند و مشتری را مالک اصلی کار خود بدانند و خدمت به مصرف کننده را به عنوان وظیفه اصلی خود قلمداد کنند. همچنین فاصله بین تولیدکننده و مصرف کننده هنوز پیچیده و طولانی است، کالای تولیدی تا زمانی که به دست مصرف کننده می رسد پروسه طولانی را طی می کند. از این رو نظام توزیع در ایران باید اصلاح شود و این فاصله تغییر قیمت زیادی را ایجاد می کند و کالای ایرانی را به لحاظ رقابت پذیری با مشکل مواجه می سازد، بنابراین نظام توزیع در کشور نیاز به اصلاح دارد. این ها جزو حقوق مردم است اما این را هم باید توجه داشته باشیم که در تحقق شعار سال مردم بیشترین نقش را دارند. به طور قطع منظور شعار سال، تکرار سیاست های گذشته نیست و نباید در ذهن متبادر شود که شعار سال یعنی سیاست تولید برای جایگزینی واردات. این نیست که مجبور باشیم کالای ایرانی مصرف کنیم اما باید در نظر گرفت کشورهایی که در گذشته همین شعار را در جامعه تقویت کردند و مردم نیز بدان همت و عمل کردند، تغییرات اساسی در اقتصاد و جامعه آن ها ایجاد شده است. در یک شرایطی حتما و باید کالای ایرانی مصرف کرد، و لو ریاضت باشد حتی اگر شده این کالا را گران تر بخریم باید چنین کنیم تا در آینده با دیگران برابر شویم و امید داشته باشیم با این اقدام آینده را می سازیم. درباره شعاری که امسال داده شده است، تقویت بخش عمومی بیشتر از بخش اقتصادی اش اهمیت دارد تقویت شعاری که ایرانی کالای ایرانی بخر در جامعه نسبت به شعارهای قبلی پذیرفته شده تر است و باید عمومی تر و تقویت نیز شود. در این زمینه برای رسیدن به یک هدف خاص نیاز به یک تفاهم ملی داریم و برای رسیدن به این هدف خاص باید متعهد باشیم و تولیدمان را جهانی کنیم و مشکلاتمان را مرتفع سازیم و از این موقعیت استفاده کنیم تا هم تراز جهان شویم. برنامه ریزان کشور برنامه منسجمی را تدوین و به جامعه القا کنند و متعهد به اجرایش شوند و گزارش روند اجرایش را به جامعه اعلام کنند تا جامعه باور کند که در این مسیر حرکت می کند.

عکس: صبغه دهقانی

شما از یک تفاهم ملی صحبت می کنید و این که باید به هر قیمتی کالای ایرانی بخریم دقیقا یعنی چه؟

ما فرصت زیادی نداریم. باید یک بار تصمیم بگیریم و همه با هم اعم از مردم، برنامه ریزان، حاکمیت کشور و فعالان اقتصادی این شعار را محقق کنیم. بسترهای لازم را فراهم کنیم. مواد اولیه متناسب با تسهیلات مناسب و فضای کسب و کار را فراهم آوریم. امنیت اقتصادی را به کشور برگردانیم نمی توان کتمان کرد جوانان ما امکانات در اختیارشان نیست. در حالی که جوانان تحصیل کرده آماده کار می توانند نبوغ های تازه را به جامعه اقتصادی کشور تزریق کنند و ابتکارات جدید را در بخش تولید کشور به مرحله عمل درآورند. نباید از این نیرو غافل ماند.

این میدان را چه کسی باید به جوانان بدهد؟

دولت باید سایه اش را از سر اقتصاد کشور بردارد. سایه سنگین دولت بر اقتصاد راه حرکت نبوغ های کشور و راه رقابت را برای بخش خصوصی بسته است و گرنه همین بخش خصوصی می تواند با کمک نبوغ جوانان کشور اقتصاد را پیش ببرد. یکی از عواملی که می تواند توسعه اقتصادی و اقتصاد رقابت پذیر را ایجاد کند این است که اقتصاد مردمی شود.

شما جزو کسانی هستید که همیشه از فساد سیستمی انتقاد کرده اید، آیا قبول دارید فسادهایی وجود دارد که بخش خصوصی را هم با چالش روبه رو کرده است؟

اقتصاد ما دامنه گسترده ای دارد و همه به این مهم اعتراف دارند که مشکل اساسی در کشور است و دامنه این موضوع گسترده شده و در مسائل اقتصادی یک عده کاسبان راحت طلب عادت به رانت خواری کرده اند که تحت هر شرایطی قصد سوءاستفاده دارند. به بیان دیگر نبود شفافیت، مانع بزرگی بر سر راه مبارزه با فساد و رانت در کشور است. در این باره باید به حقوق مصرف کننده توجه شود و حقوقش به رسمیت شناخته شود. حرکت در این مسیر ممکن است سنگلاخ هایی داشته باشد که باید آن سنگلاخ ها را پذیرفت. اما اگر نقطه عزیمت ما مشخص نباشد همه سنگلاخ ها را هم که بپیماییم باز به جایی نمی رسیم.

مقام معظم رهبری در پیام سال شان به موضوع قاچاق هم اشاره کردند.

قاچاق کالا در کشور بساط عجیبی است البته آمارهایی مبنی بر کاهش آن ادعا می شود اما مبارزه با قاچاق کالا با روش های معمول نمی تواند پاسخ مناسبی بدهد. حرکت های پلیسی به تنهایی این کار را متوقف نمی کند. در این باره باید یک اصل اساسی مورد توجه قرار گیرد. زمانی می توانیم اثرپذیری داشته باشیم که کالای قاچاق غیر اقتصادی شود. در این صورت مبارزه صورت می گیرد نباید برای قاچاقچی کالا سودآوری هنگفتی داشته باشد یا ریسک پذیری در مقابل این سود برایش صرفه عمل پیدا کند. اگر قاچاق سودآور باشد هر چقدر مبارزه کنیم، اثر ندارد.

پیش بینی می شود فشارهای سیاسی بین المللی اجازه ندهد اصلاح موثر در تحقق شعار سال این مهم را محقق کنند نظرتان چیست؟

در شرایط حاضر از مهم ترین کارهایی که باید در روابط خارجی بدان توجه شود، تلطیف روابط است این برای اقتصاد ما مهم است. با این وضع یکپارچگی که درباره دیدگاه دیگران نسبت به ایران بوده است برنخواهد گشت و بسیاری از کشورها آن پیروی چشم بسته را نخواهند داشت. شناخت از ایران نسبت به گذشته متفاوت شده است. در چند سالی که رفت و آمدها شروع شده دیدگاه ها نسبت به ایران تغییر کرده است و سیاست کشورهایی که با آمریکایی ها جفت بودند امروزه به آن محکمی نیست و خوشبختانه اختلاف نظر وجود دارد. ممکن است هنوز برخی تلاش های سیاسی در عرصه بین المللی بر علیه ایران روی ما اثرات زیادی داشته باشد اما قطعا مانند گذشته نخواهد بود. البته اقتصاد ما در این قضیه شکننده تر است. بنابراین در این شرایط نیازمند این هستیم که بیش از گذشته هم بخش خصوصی و دولتی در مجامع جهانی حضور داشته باشیم. ارتباط مان با اتاق های جهان را بیشتر کنیم. قطعا کشورهایی که خرید نفت را از ما افزایش دادند به دنبال کاهش آن هستند و این مهم روی درآمدهای ارزی ما اثر می گذارد اما همان طور که رهبری تاکید کردند تکیه به بازوی خودمان و تقویت کار ضروری است و بالابردن توان ملی کشور در بخش اقتصادی نیز حائز اهمیت است. چه تحریم ها بیشتر شود و چه کمتر، این به عنوان راهبرد بلند مدت کشور مورد توجه قرار گیرد و به هر صورت سعی کنیم توان داخلی مان را افزایش دهیم.

بازتاب نام گذاری سال ۹۷ به عنوان «حمایت از کالای ایرانی» در تحلیل ها و موضع گیری های کارشناسان، مسئولان دولتی و فعالان بخش خصوصی

ایرانی سازی خرید

نام گذاری امسال به نام «حمایت از کالای داخلی» از سوی رهبر انقلاب با تحلیل ها، واکنش ها و بازتاب های زیادی در بین فعالان اقتصادی بخش خصوصی، کارآفرینان، کارشناسان اقتصادی و مسئولان دولتی همراه بود. اگرچه کاربران فضای مجازی نیز در این میان با رویکردهای متفاوت به بحث در این باره پرداختند. برخی سعی کردند حمایت از کالای ایرانی را به حمایت از تولید خودروهای بی کیفیت داخلی تفسیر کنند و در مقابل عده ای دیگر ضمن نفی روش حمایت از صنعت خودرو به عنوان روش غلط در حمایت از تولید داخل، ضرورت کیفی سازی، رقابت پذیری و کاهش هزینه های تولید در بخش های بیمه، مالیات و سود بانکی و همچنین کاهش موانع بوروکراتیک تولید کالای داخلی و در نهایت مبارزه جدی تر با قاچاق را به عنوان راهکارهای حمایت از تولید داخل مطرح کردند. در این گزارش ابتدا پس از نگاهی به وعده ها و برنامه های مسئولان دولت و مجلس برای حمایت عملی از تولید داخل، دیدگاه برخی کارشناسان و فعالان اقتصادی بخش خصوصی برای تحقق حمایت از تولید داخل را مرور می کنیم.

■ **کالای ایرانی باید کیفیت و قیمت مناسب داشته باشد**

معاون اول رئیس جمهور گفت: در مسیر حمایت از کالای داخلی نباید اموری که توان ساخت و اجرای آن در داخل وجود دارد، به طرف خارجی سپرده شود. به گزارش پایگاه اطلاع رسانی شبکه خبر، اسحاق جهانگیری در جلسه بررسی مشکلات و موانع توسعه استان آذربایجان شرقی افزود: در اجرای طرح های بزرگ صنعتی نیز که از طریق فاینانس انجام می شود، استفاده از توانمندی داخلی باید مورد توجه قرار گیرد. وی بر ضرورت کیفیت و قیمت مناسب محصولات ایرانی تاکید کرد و افزود: باید رقابت در بازار نیز وجود داشته باشد، ضمن آن که مقصود از حمایت از کالای ایرانی این نیست که هر محصولی با هر کیفیتی به مردم عرضه شود.

■ **۶ راهبرد برای حمایت از کالای ایرانی**

در همین حال وزیر اقتصاد از تدوین برنامه تحقق شعار سال حمایت از کالای ایرانی در این وزارتخانه خبر داد و شش راهبرد آن را اعلام کرد. به گزارش شبکه اخبار اقتصادی و دارایی (شاپا)، مسعود کرباسیان در پاسخ به این پرسش که وزارت امور اقتصادی و دارایی برای محقق شدن شعار امسال «حمایت از کالای ایرانی» چه برنامه ای را مد نظر قرار داده است؟ با بیان این که، باید در زمینه مالیاتی به حمایت از تولید داخلی توجه کنیم و دریافت مالیات را از افرادی که غیر تولید کننده داخلی هستند، تغییر دهیم، افزود: از سال گذشته جلوگیری از فرار مالیاتی را دنبال کرده ایم. وزیر امور اقتصادی و دارایی تصریح کرد: در سیستم بانکی نیز باید جهت گیری به سمت تولید داخلی باشد، به نحوی که با نرخ سودهای ترجیحی که زمینه اشتغال را فراهم می کند، به بخش تولید کمک کنیم. کرباسیان دیگر راهبرد این وزارتخانه را حمایت از صادرات و ارائه تخفیفات لازم برای واردات مواد اولیه در گمرک اعلام و اظهار کرد: همچنین باید زمینه کاهش تشریفات گمرکی و بهبود ارائه ضمانت نامه ها را فراهم کنیم.

وی گفت: در زمینه برخورد با قاچاق غیر رسمی نیز سامانه ای را ایجاد کرده ایم که به شناسایی قاچاق کمک می کند و می توانیم این رابطه را ایجاد کنیم که آیا این کالا به صورت قاچاق یا با جنبه های حمایتی وارد شده است؟! کرباسیان با بیان این که، همچنین باید بازار سرمایه را برای تولید داخل فعال کنیم، اظهار کرد: عمده تامین منابع مالی به سمت سیستم بانکی رفته است، در حالی که بازار سرمایه می تواند این امر را فراهم کند، اما هم اکنون بازار سرمایه نقش فعالی در این زمینه ندارد.

■ **مشاوره استاندارد به تولید برای ارتقای کیفیت**

رئیس سازمان ملی استاندارد نیز برای مشاوره این سازمان به تولیدکنندگان در جهت ارتقای کیفیت تولیدات اعلام آمادگی کرد. به گزارش مهر به نقل از رادیو گفت و گو، نیره پیروزبخت گفت: برای هر کالا و خدماتی که در کشور عرضه می شود استاندارد تعریف می شود. بنابراین کالاهای داخلی حتما باید با استاندارد انطباق داشته باشند تا کیفیت آن برای مردم قابل قبول باشد. رئیس سازمان ملی استاندارد ایران افزود: این سازمان در کنار تولیدکنندگان داخلی است و به عنوان مشاور و راهنمای تولیدکنندگان فعالیت می کند. ما در سازمان ملی استاندارد ایران تمام برنامه ریزی های استراتژیک و سالانه خود را بر مبنای حمایت از کالای ایرانی با کیفیت قرار دادیم. چرا که کیفیت کالا مطالبه مردم و مسئولان است.

■ **وعده گمرک برای تسریع ترخیص مواد اولیه تولید**

رئیس کل گمرک ایران نیز وعده داد که در سال حمایت از کالای داخلی، مواد اولیه وارداتی واحدهای تولیدی برای تولید کالای داخلی با سرعت ترخیص شود. به گزارش شبکه اخبار اقتصادی و دارایی (شاپا)، مسعود کرباسیان در پاسخ به این پرسش که وزارت امور اقتصادی و دارایی برای محقق شدن شعار امسال «حمایت از کالای ایرانی» چه برنامه ای را مد نظر قرار داده است؟ با بیان این که، باید در زمینه مالیاتی به حمایت از تولید داخلی توجه کنیم و دریافت مالیات را از افرادی که غیر تولید کننده داخلی هستند، تغییر دهیم، افزود: از سال گذشته جلوگیری از فرار مالیاتی را دنبال کرده ایم. وزیر امور اقتصادی و دارایی تصریح کرد: در سیستم بانکی نیز باید جهت گیری به سمت تولید داخلی باشد، به نحوی که با نرخ سودهای ترجیحی که زمینه اشتغال را فراهم می کند، به بخش تولید کمک کنیم. کرباسیان دیگر راهبرد این وزارتخانه را حمایت از صادرات و ارائه تخفیفات لازم برای واردات مواد اولیه در گمرک اعلام و اظهار کرد: همچنین باید زمینه کاهش تشریفات گمرکی و بهبود ارائه ضمانت نامه ها را فراهم کنیم.

وی گفت: در زمینه برخورد با قاچاق غیر رسمی نیز سامانه ای را ایجاد کرده ایم که به شناسایی قاچاق کمک می کند و می توانیم این رابطه را ایجاد کنیم که آیا این کالا به صورت قاچاق یا با جنبه های حمایتی وارد شده است؟! کرباسیان با بیان این که، همچنین باید بازار سرمایه را برای تولید داخل فعال کنیم، اظهار کرد: عمده تامین منابع مالی به سمت سیستم بانکی رفته است، در حالی که بازار سرمایه می تواند این امر را فراهم کند، اما هم اکنون بازار سرمایه نقش فعالی در این زمینه ندارد.

■ **رفع ۴ مانع تولید داخل در دستور کار**

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس گفت: چهار محور مالیات، بیمه، نظام تامین مالی، فضای کسب و کار از برنامه های اصلی کمیسیون اقتصادی مجلس برای سال ۹۷ است. به گزارش مهر، محمدرضا پورابراهیمی در جمع خبرنگاران گفت: هم اکنون نرخ تامین مالی در ایران چهار تا پنج برابر متوسط کشورهای اطراف است و این به عنوان یک محور مهم، حمایت از تولید را به شکلی با چالش های جدی مواجه کرده است که قاعدتا باید بر اساس کاهش نرخ تورم در اقتصاد، کاهش نرخ سپرده ها و کاهش نرخ وام، اثر خود را در کاهش بهای تمام شده تولید بگذارد. رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس ابراز کرد: اقدامات غیر کارشناسی بانک مرکزی در ماه های پایانی سال ۹۶ با افزایش نرخ سود سپرده به ۲۰ درصد، شرایط خاصی را برای اقتصاد کشور ایجاد کرد که انتظار است امسال آن مسیر غیر کارشناسی و غیر تخصصی را کنار بگذارد و بتوانیم به کاهش نرخ هایی که قبلا مصوبه شورای پول و اعتبار و بانک مرکزی بود، برگردیم. پورابراهیمی یکی دیگر از چالش های حوزه تولید داخلی را مالیات ها دانست و گفت: یکی از این مشکلات، مالیات بر ارزش افزوده است که به دلیل اشکالات اساسی در اجرا، امکان بهره گیری و کمک به تولید در داخل کشور را با مشکلاتی روبه رو کرده است. وی افزود: بیش از یک سال است که کمیسیون اقتصادی مجلس درباره لایحه اصلاح قانون مالیات بر ارزش افزوده کار کرده و پیش بینی می شود تا پایان اردیبهشت ماه امسال متن نهایی آن به صحن علنی آید. پورابراهیمی تصریح کرد: همچنین اصلاح قانون مالیات بر عملکرد بنگاه ها را داریم که الان نرخ این مالیات بالاست، پیش بینی ما این است که در گام اول مالیات بر عملکرد را از ۲۵ درصد به ۲۰ درصد کاهش دهیم و هدف این است که حمایت از تولید و افزایش مالیات بر مصرف را هدف گذاری کنیم. پورابراهیمی از دیگر مشکلات حوزه تولید را بیمه بیان کرد و افزود: هم اکنون مشکلات متعددی بر این حوزه وارد است و اصلاح قانون اصلی ترین موضوع خواهد بود. نماینده مردم کرمان و راور در مجلس توجه به بهبود فضای کسب و کار را از دیگر برنامه های کمیسیون اقتصادی مجلس برای سال ۹۷ دانست و گفت: اگرچه در سال های گذشته اقداماتی انجام شده است، اما باید این فضا بهتر از گذشته باشد. رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس، با اشاره به لزوم حمایت های غیر مستقیم از تولید داخلی تصریح کرد: در این زمینه در دو بخش مبارزه با قاچاق کالا و واردات کالاهای دارای مشابه داخلی باید وارد شد. وی افزود: کار و تلاش کمیسیون اقتصادی مجلس در زمینه لایحه اصلاح مبارزه با قاچاق کالا و ارز جواب داده است و در ماه های پایان سال گذشته لایحه دولت را به اتمام رساندیم و متن آن به صحن علنی ارسال شده که در هفته های اول امسال در دستور کار قرار می گیرد با تصویب و نهایی شدن آن، گام مهمی در این زمینه برخواهیم داشت.

■ **پیش شرط های حمایت از کالاهای ایرانی در نگاه دیگر صاحب نظران**

در این زمینه تنی چند از کارشناسان اقتصادی نیز درباره شعار سال و الزامات حمایت از کالاهای ایرانی گفت و گو کردند. به گزارش خبرگزاری مهر، محمد لاهوتی رئیس کنفدراسیون صادرات ایران نیز با بیان این که تقاضای داخلی به تنهایی پاسخ گوی ظرفیت های اقتصادی کشور نیست، رویکرد صادراتی در تولیدات داخلی را مورد تاکید قرار داد و افزود: قوای سه گانه هر یک در حیطه وظایف خود، باید شرایطی را فراهم کنند که سرمایه گذار یا سرمایه دار، ضمن اطمینان خاطر از حفظ و امنیت سرمایه خود، بتواند سرمایه گذاری در اقتصاد ایران را بیشتر کند. در عین حال، دولت هم باید با تسهیل قوانین و رفع موانع، تولید را به نوعی حمایت کند که با قیمت تمام شده رقابتی و کیفیت بالا به دست مصرف کنندگان داخلی و خارجی برسد؛ از سوی دیگر، مجلس نیز باید با وضع قوانین جدید و رفع موانعی که در قانون وجود دارد، از تولید و سرمایه گذار حمایت به عمل بیاورد. وی همچنین خرید کالاهای ایرانی از سوی مردم را موجب اشتغال و بهبود معیشت خود آن ها دانست و افزود: اگرچه ممکن است که کالاهای ایرانی در مقایسه با نمونه های وارداتی، از کیفیت کمتری برخوردار باشند یا قیمت آن نسبت به کالاهای مشابه خود بالاتر باشد؛ ولی باید به این نکته توجه کنیم که با خرید هر کالای ایرانی، ایجاد اشتغال برای فرزندان ما می شود و آثار آن هم به جامعه برمی گردد. حسین سلاح ورزی نایب رئیس اتاق بازرگانی ایران نیز با اشاره به ارزان تر بودن برخی کالاهای خارجی اعم از کفش، لباس، برنج و... که متناسب با قدرت خرید گروه های کم درآمد جامعه است، گفت: از طرف دیگر، طبقه متوسط به بالا هم به این دلیل [برخی دیگر از] کالاهای خارجی را خریداری می کنند که مطلوبیت بالاتری و به نظر آن ها، کیفیت بهتری نسبت به تولیدات ایرانی دارند. یحیی آل اسحاق رئیس اسبق اتاق بازرگانی تهران نیز با اشاره به جنگ اقتصادی و حمله دشمن به اقتصاد ایران اظهار کرد: تولیدکنندگان باید کالاها را با کیفیت و خدمات بهتر عرضه کنند تا به دشمن برای از رده خارج کردن کالاهای ایرانی اجازه داده نشود. البته بخشی از کار نیز در دست مصرف کنندگان ایرانی است. وی افزود: تولیدکنندگان ایرانی باید سود خود را هم کمتر کنند چرا که اگر اقتصاد کشور به راه بیفتد، همه سود بیشتری خواهند برد. این در حالی است که آن ها می توانند به جای یک دور گردش سرمایه خود، چهار دور گردش سرمایه داشته باشند؛ ولی به شرطی که قیمت، کیفیت، خدمات پس از فروش، بازاریابی و مواردی از این دست را در تولید خود به کار ببندند. مهدی غضنفری وزیر اسبق صنعت، معدن و تجارت نیز در گفت و گویی با بیان این که هر یک از اجزای حکومت شامل دولت و دو قوه دیگر و نیز بخش خصوصی، مردم و رسانه ها باید به دقت برنامه ریزی و در چارچوب یک برنامه هماهنگ حرکت کنند، افزود: برای طراحی سیاست های متناسب کالایی، ابتدا کالاهای تولیدی و مصرفی کشور را گروه بندی کند سپس برای هر گروه کالایی، سیاست های مربوط به خودش را اعلام و اعمال کند. به گفته وی، درباره کالاهای مصرفی باید مدیریت واردات، نقش ترمز کننده داشته باشد ولی درباره مواد اولیه و ماشین آلات، مدیریت واردات باید تسهیل گر و تسریع کننده باشد. کالاهای صادراتی نیز به گروه های مختلف تقسیم می شوند و برای هر یک سیاست های تشویقی خاصی باید به کار رود. این سیاست های انگیزشی باید برای توسعه خدمات و خدمات فنی و مهندسی و صادرات هم به کار گرفته شود.

■ **ظاهر و پشت پرده حمایت از کالاهای داخلی**

دکتر سید امیر سیاح نیز در یادداشتی، به سوءتفاهم هایی که درباره حمایت دولت از تولیدات داخلی در فضای تئوریک و آموزه های اقتصادی و آن چه در عمل اتفاق می افتد پرداخته و نوشته است: در کشور ما عموما تصور می شود شرکت های بزرگ و موفق در تولید و فناوری، بدون دخالت دولت و کاملا بر اساس سازوکار بازار رشد یافته و به موفقیت رسیده اند. این سوءتفاهم به قانون گذار و سیاست گذار ایرانی به طور غیر مستقیم می گوید در کشورهای موفق، دولت به جای حمایت از تولید، خود را از اقتصاد کنار می کشد تا بخش خصوصی خودش راه را پیدا کند و موفق شود پس حمایت دولت از تولید، فایده ای ندارد و هدر دادن منابع است. این ها در شرایطی است که بر رسی حمایت های کشورهای با اقتصادهای قوی نشان می دهد انواع حمایت های مستقیم و غیر مستقیم دولت در تولد و رشد بنگاه های بزرگ، نقش اساسی داشته است. وی با نقل قول از هاجون چانگ، استاد اقتصاد دانشگاه کمبریج، که: «کشورهای غربی پس از یک دوره حمایت گرایی و بالارفتن از نردبان حمایت از صنایع خود، به دنبال "سرنگون کردن نردبان توسعه" هستند»، افزوده است: دولت های غربی که سال ها با حمایت های تعرفه ای، تولید صنعتی را در کشور خود نهادینه کرده و صاحب واحدهای بزرگ تولیدی شده بودند، از نیمه دوم قرن بیستم و همزمان با آغاز فرایند رشد و توسعه صنعتی در کشورهای دیگر، بالانگه داشتن تعرفه در جهان را به ضرر خود دیدند. از این رو در این دوران دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی در کشورهای غربی، با تئوری پردازی نشان دادند کاهش تعرفه های تجاری و گسترش تجارت بین الملل، به نفع همه کشورهاست. از سوی دیگر دولت های غربی با تأسیس سازمان جهانی تجارت، کشورهای دیگر را ابتدا تشویق سپس مجبور کردند تا به تعرفه های کمتر و حذف حمایت از تولیدکنندگان داخلی تن دهند. همچنین این دولت ها همزمان حمایت های دولتی از واحدهای تولیدی خود را نه تنها قطع نکردند، بلکه با قوت ادامه دادند. وی مثال زده و تصریح کرده است که بیشتر ف